

Asia: VN/23883/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä Uusimaa-lain ja asiakastietolain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt eduskunnan oikeusasiamieheltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (jälj. Uusimaa-laki) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (jälj. asiakastietolaki) muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan, että Uusimaa-lakia muutettaisiin siten, että potilastietoja olisi oikeus luovuttaa Uudenmaan maakunnassa potilaan hoidon edellyttämässä laajuudessa, jos potilas ei ole kieltänyt tietojen luovuttamista. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että asiakastietolain 2 §:ään lisättäisiin sääntelyn selventämiseksi viittaus Uusimaa-lakiin.

Vastauksena lausuntopyyntöön esitän lausuntonani kohteliaimmin seuraavaa.

Uudenmaan alueella terveydenhuollon järjestämisvastuu jakautuu alueen hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille sekä HUS-yhtymälle. Järjestämisvastuu Uudenmaan alueella poikkeaa siten ratkaisusta, johon sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelujen ja rakenteiden uudistuksessa muun maan osalta päädyttiin.

Uudenmaan erilliskäyttöön liittyvästä potilastietojen käsittelystä säädettiin lailla sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamisesta annetun lain (voimaansaattolaki, 616/2021) väliaikaisesta muuttamisesta (654/2022). Väliaikainen sääntely on voimassa 10.7.2022–31.12.2025.

Voimassa olevan voimaanpanolain 64 a §:n mukaan Uudenmaan maakunnassa potilasta hoitavalla hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän terveystalouksella järjestävällä ja toteuttavalla viranomaisella ja sen lukuun toimivalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada ja käyttää toisen Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän terveystalouksien järjestämisestä vastaavan toimivaltaisen viranomaisen potilastietoja potilaan hoidon edellyttämässä laajuudessa. Potilaalla on oikeus kieltää tietojensa luovuttaminen.

Esitys merkitsisi sitä, että Uuttamaata koskeva potilastietojen käsittelyn väliaikainen sääntely säädettäisiin pysyväksi.

Totean, että esitystä vastaava väliaikainen sääntely on hyväksytty eduskunnassa perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 17/2022 vp). Tämän vuoksi minulla ei ole lausuttavaa esityksen johdosta.

Laurila Heidi

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia - Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin